

Aan de gemeenteraad

Onderwerp **Uitwerking Fietsnetwerk Leeuwarden**
Uw kenmerk -
Ons kenmerk **Z206991-2019**
Dienst **Stadsontwikkeling en -beheer**
Sector **Ruimtelijke Ordening en Inrichting**
Contact **J.H.A. Ridder**
Bijlagen **2**
Datum **16 april 2019, verzonden:**

Geachte leden van de raad,

Notitie Fietsnetwerk

Op 15 juni 2015 heeft de gemeenteraad de notitie “Fietsnetwerk Leeuwarden” vastgesteld. Bij de besluitvorming daarover heeft de raad de motie “Snelfietsroutes” aangenomen, waarmee het college is opgedragen om bij de uitvoering van de notitie Fietsnetwerk enkele fietsroutes als snelfietsroute aan te merken, deze te prioriteren bij de uitvoering en daarbij enkele kwaliteitseisen te hanteren.

In de voorliggende brief gaan wij in op de uitwerking van de notitie Fietsnetwerk in combinatie met de uitvoering van de genoemde motie. Voor de volledigheid hebben wij de notitie en de motie als bijlage bij deze brief gevoegd.

Fietsstraten en snelfietsroutes

Een samenhangend en kwalitatief hoogwaardig fietsnetwerk is een belangrijke uitwerkingspijler. In de notitie Fietsnetwerk zijn wij enerzijds ingegaan op het fietsnetwerk zelf (maaswijdte, samenhang etc.) en anderzijds op de kwaliteitseisen voor de verschillende onderdelen van het netwerk, zoals inrichtingseisen.

Het fietsnetwerk bestaat uit primaire-, secundaire- en recreatieve fietsroutes. Een fietsstraat is een straat die ingericht is als fietsroute maar waarop tevens auto's zijn toegestaan (het aantal fietsers is hoger dan het aantal auto's). Dit autogebruik wordt echter beperkt door het karakter en de inrichting van de fietsstraat. Een goed ingerichte fietsstraat is veilig als duidelijk te zien is dat de auto ‘te gast’ is. Automobilisten passen hun rijgedrag daarop aan.

In de genoemde motie draagt de gemeenteraad het college op om snelfietsroutes te ontwikkelen door het opwaarderen van zeven fietsroutes tot snelfietsroutes. Er is (nog) geen (landelijke) officiële definitie van een snelfietsroute. In de basis is het een benaming voor een fietspad voor lange afstandsfietsverkeer. Een snelfietsroute is een rechtstreekse, verkeersveilige en comfortabele fietsverbinding met ruim voldoende breedte. De route loopt in het

meest ideale geval als een rechte lijn tussen twee economische centra. Dat kunnen regionale centra (steden) zijn, maar ook andere brandpunten van activiteit. Verschillende snelfietsroutes samen vormen een netwerk, waarmee (boven)regionaal fietsverkeer gestimuleerd wordt. Het is geen aparte verbinding of pad dat naast de reguliere/bestaande fietsroutes loopt. Daar waar een snelfietsroute samenvalt met bijvoorbeeld een huidige primaire route betekent het dat de primaire route verder opgewaardeerd dient te worden tot een snelfietsroute. Dat zal vooral tot uiting komen in een breder pad waarvan naast het lange afstandsfietsverkeer ook fietsverkeer over kortere afstanden gebruik kan maken. Daar waar snelfietsroutes door woongebieden/woonstraten lopen, wordt de route veelal vormgegeven als fietsstraat.

Uitwerking motie Snelfietsroutes

Snelfietsroutes zullen een belangrijke bijdrage leveren aan de Leeuwarder fietsambitie. Met de opkomst van de e-bikes en de snelle fietsen zoals de 'Speed-Pedelec', wordt de fiets steeds meer een interessante manier van verplaatsen over grotere afstand als alternatief voor de auto. Deze tendens willen we zo goed mogelijk faciliteren.

Binnen de stad

De uitwerking van de motie is vertaald naar het meerjarenprogramma infrastructuur. Daarbij is - als eerste fase - ingezet op de snelfietsroutes "van binnen naar buiten" vorm te geven. Immers; hoe dichterbij de stad hoe meer fietsers profiteren van de aangescherpte kwaliteitseisen. Dit betekent dat eerst de benodigde maatregelen binnen de bebouwde kom van Leeuwarden zijn geïnventariseerd. Daarbij is als eerste ingezet op de kwaliteitseisen van het inrichten van fietsstraten door 30 km/uur gebieden.

In 2017 is een prioritering van de fietsstraten gemaakt conform de motie Snelfietsroutes. Bij het bepalen van de prioriteitsvolgorde werd rekening gehouden met a: zo weinig mogelijk werken aan hoofdfietsinfra tijdens het jaar 2018 (Culturele Hoofdstad) en b: mogelijkheid tot werk met werk maken. Sommige fietsstraten die benoemd zijn in de notitie 'Fietsnetwerk Leeuwarden' schuiven qua prioritering - door de aangenomen motie - naar onderen op de prioriteitenlijst.

In het meerjarenprogramma infrastructuur is uitgegaan van de volgende planning:

A. Vanaf 2018 (De uitvoering doorgeschoven naar 2019 omdat de voorbereidingstijd langer duurde dan was voorzien).

Fietsstraten als onderdeel van snelfietsroutes

1. Azaleastraat, Goudsbloemstraat;

Fietsstraten als onderdeel van primaire routes:

2. Emmakade-zuidzijde tussen Maria Louisastraat en Julianastraat (bij 2^e Kanaalsbrug).

Fietsstraten als onderdeel van secundaire routes:

3. Tjerk Hiddesstraat;

B. Vanaf 2019/2020

Fietsstraten als onderdeel van snelfietsroutes

4. Cambuursterpad;
5. Maria Louisastraat;
6. Gedeelte Emmakade zuidzijde tussen Zuidergrachtswal en Maria Louisastraat;
- 7.. Zuidergrachtswal tussen 1e Kanaalsbrug en Blokhuisbrug;
8. Achter de Hoven tussen Spoorstraat en aansluiting naar Potmargepaad en deel Potmargepaad;
9. Jansoniusstraat tussen Huizumerlaan en Potmargepaad;
10. Tijnjedijk, Huizum-Dorp en Huizumerlaan (tussen Jansoniusstraat en Drachtsterweg);

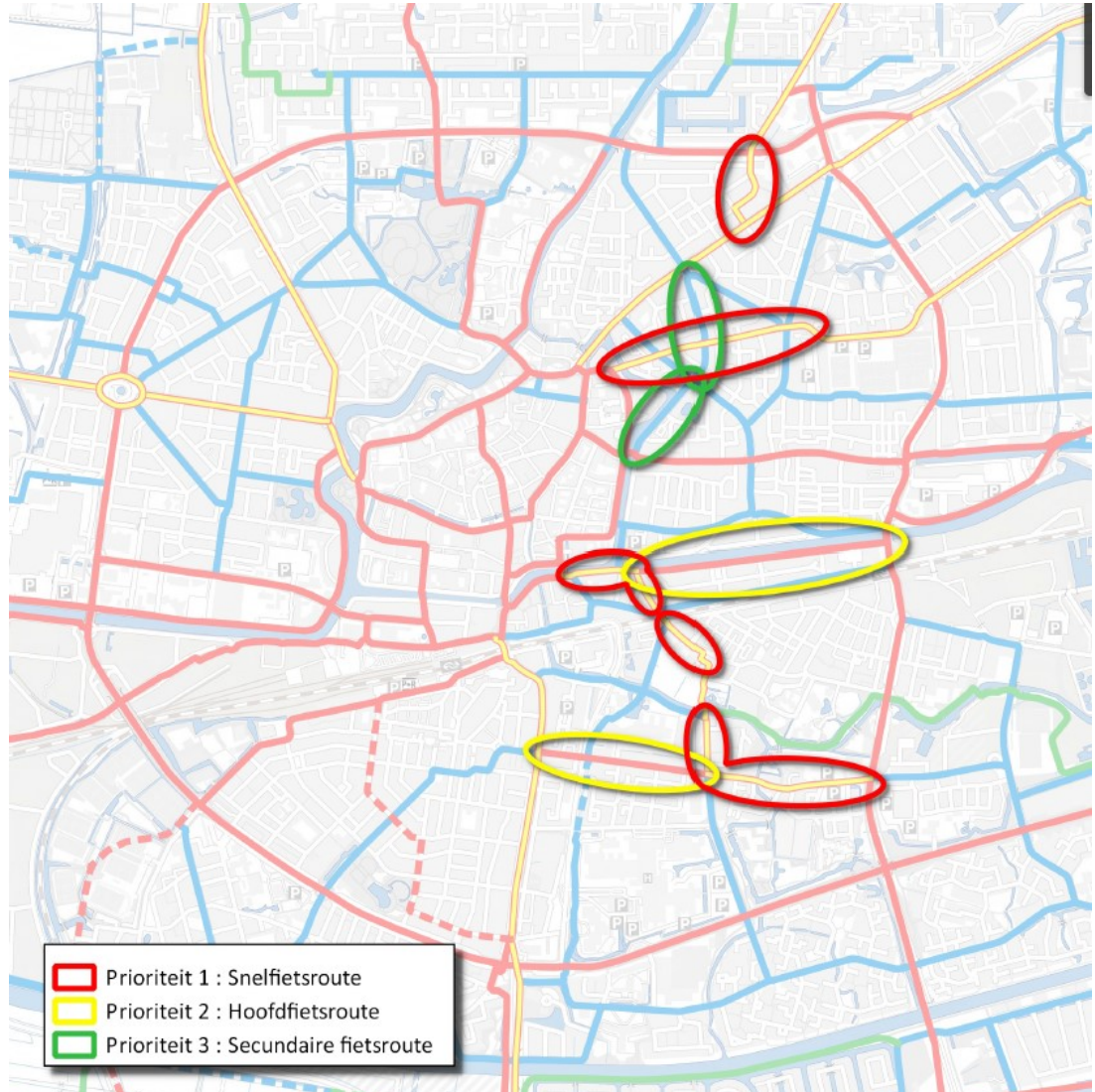
Fietsstraten als onderdeel van primaire routes:

11. Huizumerlaan tussen Oostergoweg en Jansoniusstraat;

Fietsstraten als onderdeel van secundaire routes:

12. Oostersingel.

Bovengenoemde fietsstraten zijn in figuur 1 op kaart weergegeven.

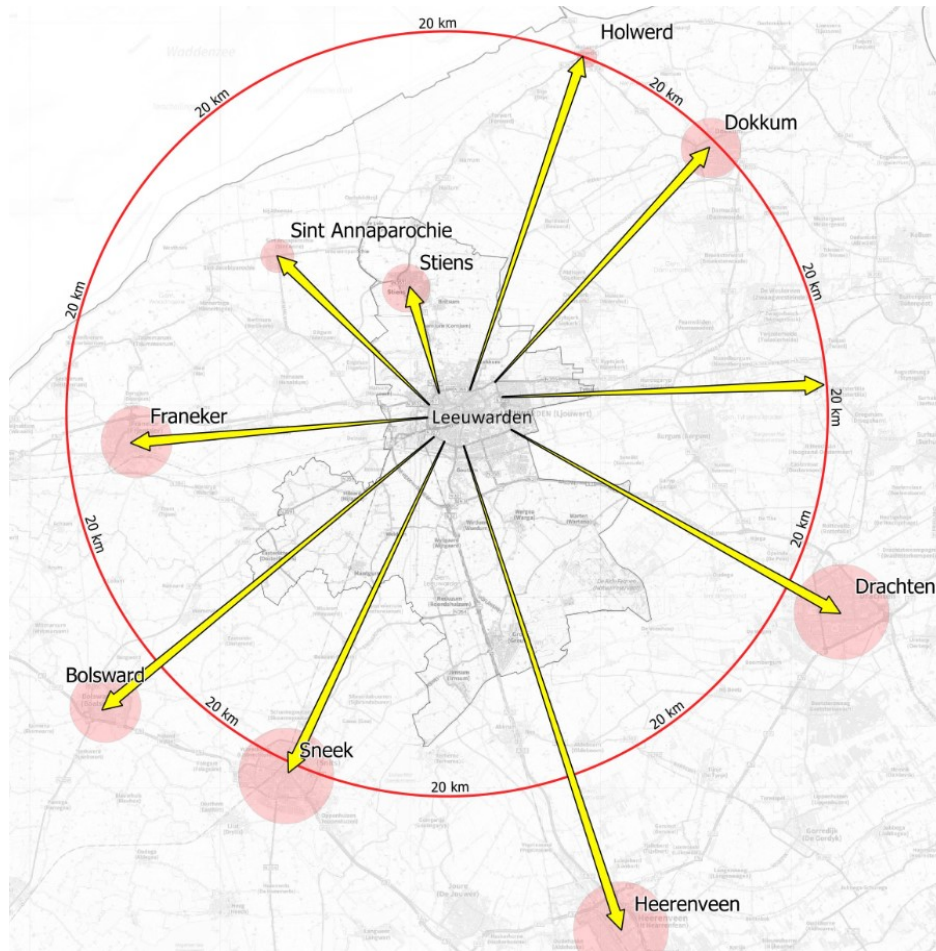

Figuur 1; prioriteitsvolgorde aanpak fietsstraten n.a.v. de motie snelfietsroutes

Buiten de stad

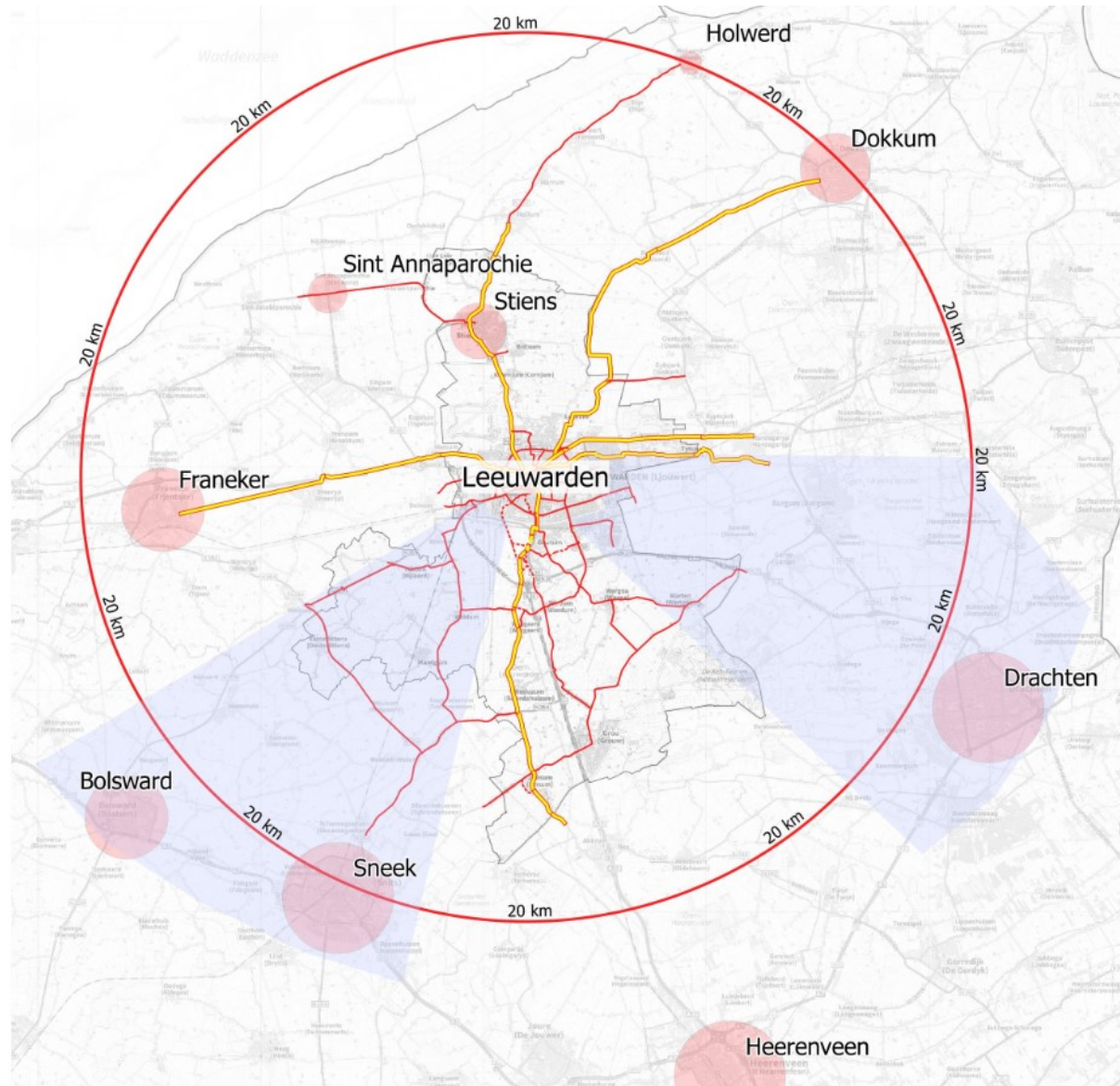
Snelfietsroutes zijn gemeentegrensoverschrijdend. Dit vergt - als het gaat om positioneren van de fiets(snel)routes - een doorkijk vanuit onze gemeente (als banen- en onderwijsmotor van Fryslân) naar de omliggende regionale centra.

Voor afstanden tot ca. 20 km zien wij de plus en definiëren wij snelfietsroutes. Een robuust netwerk van snelfietsroutes tussen de regionale centra zoals Drachten, Dokkum, Heerenveen, Sneek, Harlingen, etc. naar Leeuwarden zien wij als een belangrijke opgave. Figuur 2 toont Leeuwarden als middelpunt tussen de regionale centra met een cirkel die de afstand van 20 rond de stad aangeeft.

Figuur 2: Leeuwarden en de regionale centra i.r.t. fiets(afstanden).

De snelfietsroutes zoals aangegeven in de motie Snelfietsroutes 2015 en het bestaande fietsnetwerk hebben we - tegen deze achtergrond - tegen het licht gehouden. Daarbij heeft een afstemmingsoverleg plaatsgevonden tussen de provincie Fryslân en de omliggende gemeenten. Dit heeft nog niet geleid tot een eenduidige categorisering van fietsnetwerk, maar er is tussen diverse gemeenten wel de intentie uitgesproken tot verdere inhoudelijke analyse en (bestuurlijke) vervolg overleggen om snelfietsroutes mogelijk te maken. Wij zetten daarbij in op de categorisering en zoekgebieden zoals weergegeven in figuur 3. In figuur 3 zijn de snelfietsroutes en de primaire routes met een gemeentegrens overschrijdend karakter weergegeven buiten de stadsring.

Figuur 3 Snelfietsroutes (geel) en primaire fietsroutes (rood) buiten de bebouwde kom van Leeuwarden inclusief zoekgebied (grijs) voor snelfietsroute Leeuwarden - Drachten en Leeuwarden-Sneek/Bolsward.

Het betreft de volgende snelfietsroutes, waarbij wij aantekenen dat voor het merendeel nog een nadere uitwerking noodzakelijk is, vanzelfsprekend in samenwerking en afstemming met de betrokken overheden en eventuele andere partijen.

1. Leeuwarden - Stiens-Holwerd;

Voor wat betreft het gedeelte buiten de bebouwde kom is deze route al ingericht als snelfietsroute. De route is voldoende breed, fietsers hebben voorrang bij de zijwegen waarbij de fietsoversteken op de kruisingsvlakken voorzien zijn van een rode kleur. Deze route gaat tussen Hallum en Holwerd

over in een hoofdfietsroute. Alle dorpen langs de provinciale weg (N357) profiteren van deze fietsroute.

2. Leeuwarden - Dokkum;

De loop van de Dokkumer Ee is de meest rechtstreekse lijn tussen Leeuwarden en Dokkum. De oostelijke route Langs de Dokkumer Ee (via Lekkum Miedum, Bartlehiem en Birdaard) is het meest geschikt omdat de dorpen als Oentsjerk en Gytsjerk goed op deze route aan kunnen sluiten. Deze oostelijke route valt voor verreweg het grootste gedeelte samen met de 60 km/uur wegen tussen Wyns en Birdaard en tussen Birdaard en Dokkum. Dit betekent dus menging van fietsverkeer met gemotoriseerd verkeer. Gelet op de geringe verkeersintensiteit is dat geen probleem. Aandachtspunt bij de verdere uitwerking is dat in de inrichting tot uitdrukking moet komen dat de afwikkeling van het fietsverkeer prioriteit heeft boven de afwikkeling van het gemotoriseerde verkeer. Dat kan door bijvoorbeeld fietsstroken in combinatie met snelheidsremmende maatregelen. De westelijke route langs de Dokkumer Ee heeft meer een recreatief karakter.

3. Leeuwarden - Hurdegaryp- Tytsjerk-Buitenpost- Burgum e.o;

De volgende twee routes zijn geschikte snelfietsroutes vanwege hun ligging en het gestrekte karakter voor fietsers.

- De route langs de Groningerstraatweg (N355). Een gestrekte route langs de provinciale weg.
- Route via het Cambuursterpad, de Egelantierstaat door Camminghaburen en de Groene ster. Het betreft een minder gestrekt tracé maar wel een aantrekkelijke route met een ongelijkvloerse kruising met de stadsring (de Anne Vondelingweg) en met diverse kruispunten waarbij de fietsers voorrang hebben zodat doorgefietst kan worden. In overleg met de gemeente Tytsjerksteradiel zal het vervolg naar de omgeving van Hurdedyrp/Burgum en de aansluiting op de route langs de Groningerstraatweg worden onderzocht.

4. Leeuwarden - Drachten;

Er zijn diverse mogelijke (snel)fietsroutes in zuid(oostelijke) richting. Nadere inhoudelijke analyse naar o.a. de herkomst en bestemmingen van het fietsverkeer in overleg met de gemeente Smallingerland zal duidelijkheid moeten geven over het gewenste tracé. Daarbij zal ook de hierboven beschreven route (3) via de Groene Ster worden betrokken. In figuur 3 is een zoekgebied m.b.t. deze route weergegeven.

5. Leeuwarden- Heerenveen;

Over een langere afstand gezien is de route aan de westzijde van de A32 een snelle en directe route richting Heerenveen. De route volgt de oude rijksweg tussen Leeuwarden en Heerenveen. Deze snelfietsroute bedient de dorpen ten westen van de A32. Nadere afstemming over het verloop en de vormgeving van de route zal in overleg met de gemeente Heerenveen plaatsvinden.

Ten opzicht van de route Leeuwarden- Grou (ten oosten langs de A32) - zoals in de motie aangegeven - is deze route beter geschikt om het lange afstandsfietsverkeer te bundelen en aanliggende dorpen te bedienen. De verbinding tussen Leeuwarden en Grou is benoemd als primaire fietsroute.

6. Leeuwarden - Sneek/Bolsward;

Er zijn diverse mogelijk (snel)fietsroutes in zuid(westelijke) richting. Nadere inhoudelijke analyse (in overleg met de gemeente Súdwest-Fryslân) naar o.a. de herkomst en bestemmingen van het fietsverkeer, zal duidelijkheid moeten geven over het gewenste tracé. In figuur 3 is een zoekgebied m.b.t. deze route weergegeven.

7. Snelfietsroute Leeuwarden - Franeker- Harlingen;

Deze route is vanwege de ligging over het oude tracé van de Rijksweg geschikt als snelfietsroute. De route kan als een logische lijn worden doorgetrokken tot Harlingen.

Naast de bovengenoemde snelfietsroutes zijn in figuur 3 de primaire fietsroutes weergegeven. Deze primaire routes vormen verbindende schakels tussen belangrijke kernen en de snelfietsroutes waarop hoofdstromen worden afgewikkeld. Ook secundaire fietsverbindingen en recreatieve fietsverbindingen vormen belangrijke schakels tussen diverse fietsroutes.

In de motie Snelfietsroutes is een aantal kwaliteitseisen voor de snelfietsroutes aangegeven. Voor de primaire routes en de secundaire routes zijn de kwaliteitseisen al eerder vastgesteld in het fietsbeleidsplan Richtingwijzer fiets. Het opstellen van de (landelijke) richtlijnen voor de kwaliteitseisen aan snelfietsroutes zijn op dit moment volop in ontwikkeling. Het spreekt voor zich dat aan snelfietsroutes hogere eisen worden gesteld dan aan primaire routes. Wij volgen de ontwikkeling van deze kwaliteitseisen en zullen bij de nadere uitwerking de dan geldende kwaliteitseisen waar mogelijk toepassen. Snelfietsroutes zijn wat ons betreft in ieder geval:

- zo veel mogelijk rechtstreeks en herkenbaar;
- verkeersveilig;
- comfortabel (vlak met voldoende breedte);
- zo veel mogelijk voorrang voor fietsers;
- zo weinig mogelijk hinder van ander verkeer;

De vormgeving van de kruispunten in de snelfietsroutes is van groot belang en is mede bepalend voor het comfort en veiligheid van de gehele route. De uitwerking van de kruispunten op de snelfietsroutes vormt een specifiek aandachtspunt waarbij de prioriteit - indien mogelijk - wordt gelegd bij de afwikkeling van het fietsverkeer. De uitwerking verschilt per locatie en vergt daarom maatwerk per locatie.

Uitwerking/financiën

De benodigde kredieten voor de snelfietsroutes binnen de bebouwde kom voor fietsstraten zijn verwerkt in de vastgestelde Programmabegrotingen en daarmee beschikbaar.

In het collegeprogramma 2018-2022 “De kracht van samen” is met ingang van de jaarschijf 2020 een kapitaallast beschikbaar gesteld van € 180.000 voor de aanleg van snelfietsroutes. Met deze kapitaallast komt een krediet van € 4 mln beschikbaar. Vanuit het Rijk is daarnaast een subsidie toegekend van € 1,15 mln voor het vormgeven van de snelfietsroute tussen Leeuwarden-Heerenveen. Het krediet van € 4 mln. en de subsidie zullen worden ingezet voor de snelfietsroutes buiten de bebouwde kom en verwerkt in het

Meerjarenprogramma Infra bij de Programmabegroting 2020. Het uitgangspunt hierbij is dat de prioritering en het uitvoeringstempo zal worden bepaald op basis van de beschikbare middelen binnen het programma Infra.

Wij vertrouwen er op dat wij met deze brief u voldoende hebben geïnformeerd over het fietsnetwerk en specifiek over het vervolg/uitwerking van de motie Snelfietsroutes.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris,

Bijlagen

1. Notitie "Fietsnetwerk Leeuwarden" (15-6-2015)
2. Motie Snelfietsroutes (15-6-2015)